

verschillende grootte der eieren in verhouding tot de afmetingen der imagines voorspellen. Waar de eieren betrekkelijk groot zijn, zal het aantal betrekkelijk klein zijn, en omgekeerd.

Om een juist inzicht te verkrijgen is het echter gewenscht, over nauwkeurige gegevens te beschikken en gecontroleerde getallen te publiceeren. Het is daarbij van het meeste belang, dat het getelde legsel compleet zij, of althans zoo compleet mogelijk. Bewaart men een vrouwelijken vlinder van de paring af in een eenigszins vochtige omgeving, waarin ook voedsel aanwezig is, en behoort het dier tot eene soort, die gemakkelijk hare eieren afzet, dan heeft men alle reden, om te verwachten, dat de gelegde eieren een compleet legsel uitmaken zullen. Toch heeft nader onderzoek mij in alle gevallen, waarin ik daarna de achterlijven opende, geleerd, dat steeds nog eieren in de ovaria aanwezig waren. Vermoedelijk worden, ook in de vrije natuur, niet alle eieren afgezet. Bedenkt men, hoe eigenlijk de eieren allengs in de eindkamer der ovariaalbuizen gevormd worden, dan is dit alleszins begrijpelijk; niet alle eieren worden namelijk rijp, en de onrijpe worden niet gelegd.

In No. 104 der Ent. Ber., p. 99, deelde ik mede, dat een wijfje van *Endromis versicolora* L. 226 eieren legde. De vlinder is hier wel groot, doch de eieren zijn dit eveneens. Alhoewel het getal dus voor een vlinder in het algemeen klein is (ik neem aan, dat het aantal bij de vlinders tusschen 100 en 2000 ligt), is het betrekkelijk groot, gezien de aanzienlijke afmetingen der eieren, die ruim 2 mM. lang, 1.25 mM. breed en 1 mM. hoog zijn.

Als tegenstelling wil ik vermelden, dat een wijfje van *Arctia caja* L. bij mij in twee nachten 1022 eieren afzette, alle bevrucht. Dit legsel was vrij zeker nog niet volledig; want het dier ontsnapte den derden dag en had toen waarschijnlijk nog niet alle rijpe eieren afgezet. Deze vlinder is ongeveer van gelijke afmetingen als de straks genoemde *Endromis versicolora*, doch de eieren zijn zeker viermaal kleiner van massa.

Ten slotte wil ik van de grootte van legsels nog een paar opgaven doen, welke elders gepubliceerd zijn en wel:

Noctuidae.

Agrotis fimbria L. 1200¹⁾; *Agrotis pronuba* L. 800—1000¹⁾; *Agrotis comae* HB. 400—590¹⁾; *Agrotis saucia* HB. 2000¹⁾; *Mamestra leucophaea* VIEW. 1300²⁾.

Arctiidae.

Spilosoma mendica CL. 300—400¹⁾; *Spilosoma lubricipeda* L. 600²⁾; *Phragmatobia fuliginosa* L. 610¹⁾.

Cossidae.

Zeuzera pyrina L. 1000¹⁾.

Putten, Nov. 1918.

J. TH. OUDEMANS.

Rupsenbeschrijvingen III.3. *Orthosia rusicilla* ESP.

Volwassen rups. Lengte ongeveer 3 cm. Naakte Noctuidenrups, dof donkerbruin, met kleinen, bijna zwarten kop. Van achteren dikker dan van voren.

Nadere omschrijving. Kop betrekkelijk klein, zeer donkerbruin, bij zwart af, glanzig, slechts iets lichter op de middellijn, die de beide kophelften van boven scheidt. Het lichaam is aardbruin, dof, met sporen van langslijnen. Bij zwakke vergrooing ziet men, dat de kleur niet effen, doch lichter en donkerder gemarmerd is. Vergroot men iets meer, dan blijkt, dat de grondkleur eigenlijk bruingeel is, met eene zeer dichte marmering van donker roodbruin. Er zijn sporen van eene lichte, overlansche lijn midden over den rug, terwijl een iets duidelijker en bredere zijlijn vlak onder de stigmata loopt. Deze zijlijn is bij de jongere rupsen duidelijker. Dan zijn er nog sporen van eene lijn tusschen ruglijn en zijlijn, doch zeer flauw. In het geheel dus vijf lijnen, die echter eerst bij nauwkeurige beschouwing, of vergrooing waar te nemen zijn. Achter den kleinen kop wordt het lichaam allens dikker, met meer verschil tusschen de borstringen onderling dan tusschen de achterlijfsringen onderling; de stijging in dikte wordt dus achterwaarts allens minder. Het dikst zijn de ringen 10 en 11. Onder de zooeven genoemde lijn, die onder de stigmata loopt, kan men zeggen,

¹⁾ J. W. TUTT, Practical hints for the field lepidopterist, Vol. III, p. 7.

²⁾ J. TH. OUDEMANS, De Nederlandsche Insecten, p. 381.